

Fakta om jobben

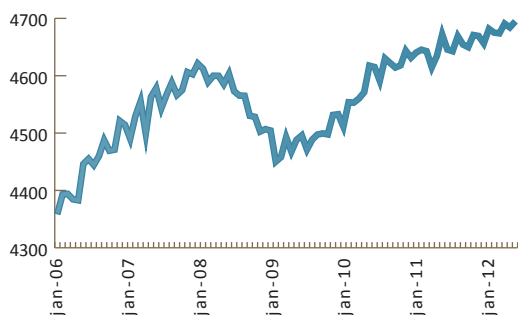
Vad har egentligen hänt på arbetsmarknaden? Här går vi igenom de vanligaste begreppen och redovisar utvecklingen.

Fler sysselsatta trots kris

2006 uppgick antalet sysselsatta till 4,43 miljoner. 2012 var siffran uppe i 4,66 miljoner, vilket var en ökning med 227 700 personer. Den senast tillgängliga mätningen avser maj 2013 då sysselsättningen var 4,69 miljoner i säsongsrensade termer.

Antal sysselsatta

15-74 år, 1000-tal, säsongsrensad serie

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU) SCB

Antal sysselsatta

15-74 år, årsmedelvärden

2006	4 429 400	2010	4 523 700
2007	4 540 700	2011	4 625 900
2008	4 593 000	2012	4 657 100
2009	4 498 700		

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU) SCB

Antal sysselsatta är det vanligaste sättet att mäta hur många som arbetar i Sverige. Måttet visar hur många i en viss åldersgrupp som antingen är anställda, egna företagare eller oavlönade medhjälpare i familjeföretag. Dessutom ingår personer som deltar i vissa arbetsmarknadspolitiska program. Måttet tar inte hänsyn till hur mycket varje individ arbetar.

Lägre sysselsättningsgrad – en demografisk effekt

Sysselsättningsgraden i åldersspannet 15-74 år har minskat med 0,3 procentenheter mellan 2006 och 2012. För att få en mer komplett bild av utvecklingen krävs dock att man delar in befolkningen i 10-årsklasser. Då visar det sig nämligen att sysselsättningsgraden har ökat för varje enskild åldersgrupp utom för gruppen 25-34 år.

Sysselsättningsgrad

Tioårsklasser och totaler 2006 respektive 2012

	2006	2012	Ökning (%-enheter)
15-24 år	39,9	40,0	0,1
25-34 år	81,8	80,7	-1,1
35-44 år	86,8	88,2	1,4
45-54 år	85,2	86,5	1,3
55-64 år	69,8	73,1	3,3
65-74 år	10,1	14,9	4,8
15-74 år	65,8	65,5	-0,3
16-64 år	74,5	74,9	0,4

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU) SCB. Vissa beräkningar av Ekonomifakta.

Att den totala sysselsättningsgraden visar en marginell nedgång samtidigt som sysselsättningsgraderna för snävare åldersintervall pekar på en positiv utveckling förklaras av att befolkningen har blivit äldre. Gruppen bestående av personer över 64 år är helt enkelt större idag än den var 2006 och därför minskar sysselsättningsgraden eftersom de flesta över 64 år är pensionärer.

Dividerar man antalet sysselsatta i en viss åldersgrupp med folkmängden i samma åldersgrupp får man fram sysselsättningsgraden. Denna visar alltså hur stor andel av befolkningen som arbetar.

Fler arbetade timmar

En nackdel med sysselsättningsmättet är att det inte tar hänsyn till hur mycket vi faktiskt arbetar. En individ räknas som sysselsatt om denna arbetar minst en timme per vecka, eller är tillfälligt frånvarande från arbetet på grund av sjukdom. Ett bra mått att komplettera med är därför antalet arbetade timmar.

Mellan första kvartalet 2006 och första kvartalet 2013 ökade antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin med 6,5 procent enligt den kalenderkorrigerade statistiken i nationalräkenskaperna. Tar man hänsyn till befolkningsökningen är ökningen 0,9 procent.

Arbetade timmar

Kalenderkorrigerade värden för hela ekonomin

	2006 kvartal 1	2013 kvartal 1	Ökning (%)
Arbetade timmar (miljoner)	1 802	1 919	6,5
Arbetade timmar per person	198,7	200,4	0,9

Källa: SCB (Nationalräkenskaperna), samt SCB (Befolkningsstatistik). Vissa beräkningar av Ekonomifakta.

Högre arbetslöshet

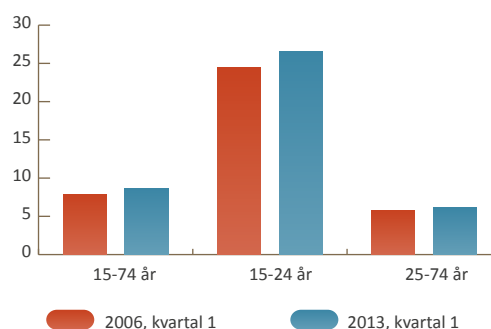
Under det första kvartalet 2006 uppgick arbetslösheten till 7,9 procent i åldersgruppen 15-74 år. Motsvarande siffra under första kvartalet 2013 var 8,3 procent. Till skillnad från sysselsättningen har alltså arbetslösheten utvecklats i fel riktning. Även ungdomsarbetslösheten har rört sig åt fel håll: från 24,4 procent under första kvartalet 2006 till 26,6 procent under första kvartalet 2013.

Arbetslösheten, eller det relativa arbetslöshetstalet om man ska vara noggrann, visar hur stor andel av arbetskraften som är arbetslös i en viss åldersgrupp.

Med arbetskraften menar man lite förenklat alla som kan och vill ta ett jobb, alternativt redan har ett. Man räknar alltså bort skolelever, studenter, pensionärer, långtids-sjuka, etc. som inte är tillgängliga för arbetsmarknaden. Däremot inkluderas, i enlighet med internationell standard, heltidsstudenter som aktivt söker någon form av arbete.

Arbetslöshet i olika åldersgrupper

1:a kvartalen 2006 och 2013

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU) SCB

Vid sidan av ungdomar utgör lågutbildade och utrikes födda två grupper med svag ställning på den svenska arbetsmarknaden. Mellan 2006 och 2012 steg arbetslösheten för samtliga dessa grupper: unga, lågutbildade och utrikes födda. Det svåra läget i världsekonomin som dominerat händelserna sedan slutet av 2008, har alltså påverkat dessa grupper i högre grad än andra på arbetsmarknaden.

Grupper med hög arbetslöshet

Arbetslöshet, procent

		2006	2012
Ålder	15-24 år	21,5	23,7
	25-74 år	5,5	6,2
Utbildning (20-64 år)	Förgymnasial	9,1	14,6
	Gymnasial	6,2	7,2
	Eftergymnasial	4,8	5,1
Inrikes/utrikes (20-64 år)	Utrikes födda	12,5	15,3
	Inrikes födda	5,0	5,3

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU) SCB, samt vissa beräkningar av Ekonomifakta.